

dr Magdalena Deneka

Katedra Prawa Cywilnego

WPiA UMCS

magdalena.deneka@mail.umcs.pl

INFORMACJE O ĆWICZENIACH Z PRZEDMIOTU „PRAWO CYWILNE CZ. I”
DLA STUDENTÓW II ROKU STACJONARNYCH JEDNOLITYCH MAGISTERSKICH STUDIÓW
NA KIERUNKU „PRAWO”
W SEMESTRZE LETNIM ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025

CZEŚĆ I – INFORMACJE MERYTORYCZNE

1. Tematyka ćwiczeń w semestrze letnim:

1. Ogólna charakterystyka prawa rzeczowego i praw rzeczowych. Podstawowe pojęcia i zasady prawa rzeczowego. Pojęcie i rodzaje faktycznego władztwa nad rzeczą.
2. Prawo własności – treść, przedmiot, granice czasowe i przestrzenne, wykonywanie. Stosunki sąsiedzkie.
3. Nabycie i utrata własności.
4. Ochrona własności.
5. Ogólna charakterystyka ograniczonych praw rzeczowych.
6. Użytkowanie, służebności, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.
7. Hipoteka, zastaw według Kodeksu cywilnego, zastaw rejestrowy, tzw. zastaw lombardowy.
8. Małżeństwo – pojęcie, zawarcie, unieważnienie.
9. Wspólność ustawowa.
10. Umowne ustroje majątkowe. Przymusowy ustrój majątkowy.
11. Separacja faktyczna, separacja sądowa, rozwód.
12. Ustalenie pochodzenia dziecka.
13. Władza rodzicielska.
14. Przysposobienie.
15. Obowiązek alimentacyjny.

2. Podstawowe akty normatywne:

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.

Ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego.

3. Literatura:

1) Literatura podstawowa:

J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 2022.

A. Brzozowski, W.J. Kocot, W. Opalski, *Prawo rzeczowe. Zarys wykładu*, Warszawa 2021.

E. Gniewek, *Prawo rzeczowe*, Warszawa 2022.

J. Ignatowicz, M. Nazar, *Prawo rodzinne*, Warszawa 2016.

T. Smyczyński, M. Andrzejewski, *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2022.

2) Literatura uzupełniająca:

System Prawa Prywatnego. Tom 3. Prawo rzeczowe (red. E. Gniewek), Warszawa 2020.

System Prawa Prywatnego. Tom 4. Prawo rzeczowe (red. E. Gniewek), Warszawa 2021.

System Prawa Prywatnego. Tom 11. Prawo rodzinne i opiekuńcze (red. T. Smyczyński), Warszawa 2014.

System Prawa Prywatnego. Tom 12. Prawo rodzinne i opiekuńcze (red. T. Smyczyński), Warszawa 2011.

Komentarze obejmujące Księgę II Kodeksu cywilnego, komentarze do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz komentarze do innych ustaw z zakresu prawa rzeczowego i prawa rodzinnego.

CZEŚĆ II – INFORMACJE ORGANIZACYJNE

1. Terminarz ćwiczeń:

W semestrze zimowym ćwiczenia z przedmiotu „Prawo cywilne cz. I” mają wymiar **15 godz.** dla każdej grupy i odbywają się według następującego harmonogramu:

- grupa V – poniedziałki, godz. 12.45 – 14.15 (sala nr 304): 03.03; 10.03; 17.03; 24.03; 31.03; 07.04; 14.04; 28.04; 05.05; 12.05; 19.05; 26.05; 02.06; 09.06; 16.06.
- grupa VII – poniedziałki, godz. 9.35 – 11.05 (sala nr 304): 03.03; 10.03; 17.03; 24.03; 31.03; 07.04; 14.04; 28.04; 05.05; 12.05; 19.05; 26.05; 02.06; 09.06; 16.06.
- grupa VIII – poniedziałki, godz. 11.10 – 12.40 (sala nr 304): 03.03; 10.03; 17.03; 24.03; 31.03; 07.04; 14.04; 28.04; 05.05; 12.05; 19.05; 26.05; 02.06; 09.06; 16.06.

Wykluczone jest „odrabianie” zajęć na innej grupie ćwiczeniowej.

2. Obecność na ćwiczeniach:

Obowiązkiem każdego studenta jest udział w zajęciach dydaktycznych (§ 13 pkt 1 Regulaminu studiów).

Do zaliczenia krótkotrwałej nieobecności wymagane jest jej niezwłoczne usprawiedliwienie zaświadczeniem lekarskim lub innym wiarygodnym dokumentem, z którego jednoznacznie wynika, że student nie mógł uczestniczyć w danym dniu w zajęciach (zgodnie z przepisem § 25 ust. 2 Regulaminu studiów) oraz uzupełnienie spowodowanych nią zaległości w sposób i terminie określonym przez prowadzącego zajęcia (zgodnie z przepisem § 25 ust. 3 Regulaminu studiów).

Uzupełnienie zaległości spowodowanych usprawiedliwioną nieobecnością następuje poprzez ustną odpowiedź na konsultacjach z materiału omawianego na opuszczonych zajęciach w terminie miesiąca od dnia, w którym odbyły się opuszczone przez studenta zajęcia.

3. Zaliczenie prac śródsesemestralnych:

Prace śródsesemestralne (pisemne kolokwia w formie testu wielokrotnego wyboru) obejmują materiał wskazany na zajęciach i odbywają się w terminach ustalonych ze studentami.

Student, który z pracy śródsesemestralnej otrzymał ocenę niedostateczną, powinien ją poprawić w sposób i w terminie ustalonym z prowadzącym zajęcia.

Student nieobecny na zajęciach, na których odbyła się praca śródsesemestralna, powinien ją napisać w sposób i w terminie ustalonym z prowadzącym zajęcia.

4. Ocena pracy studenta w czasie ćwiczeń:

Praca studenta w czasie ćwiczeń (m.in. przygotowanie do ćwiczeń, wykonywanie zadań, rozwiązywanie kasusów) podlega ocenie (plusy i minusy) uwzględnianej przy wystawianiu oceny semestralnej według następujących zasad:

- do pozytywnego wyniku testu z I-go terminu zaliczenia za każdy plus student otrzyma 0,5 pkt;
- od pozytywnego wyniku testu z I-go terminu zaliczenia za każdy minus zostanie odjęte 0,5 pkt,
- do pozytywnego wyniku testu z II-go terminu zaliczenia za każdy plus student otrzyma 0,25 pkt;

- od pozytywnego wyniku testu z II-go terminu zaliczenia za każdy minus zostanie odjęte 0,25 pkt.

5. Zaliczenie ćwiczeń:

Obowiązkiem każdego studenta jest terminowe uzyskiwanie zaliczeń (§ 13 pkt 2 Regulaminu studiów). Szczegółowy zakres wymagań z danego przedmiotu ustala prowadzący zajęcia (§ 25 ust. 1 Regulaminu studiów).

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest udział studenta w zajęciach, uzyskanie pozytywnych ocen z prac objętych tymi zajęciami oraz złożenie zaliczenia z wynikiem pozytywnym, jeśli jest przewidziane (§ 26 ust. 3 Regulaminu studiów).

A. Zaliczenie ćwiczeń w I terminie:

Semestralna ocena z ćwiczeń w I terminie wpisana do systemu USOS będzie uwzględniać:

- obecność i aktywność studenta na zajęciach,
- wyniki prac śródsemestralnych,
- wynik kolokwium zaliczeniowego.

Do kolokwium zaliczeniowego w I terminie zostaną dopuszczeni studenci, którzy:

- nie będą mieli niezaliczonych nieobecności,
- nie będą mieli niepoprawionych ocen niedostatecznych z prac śródsemestralnych,
- nie będą mieli nienapisanych prac śródsemestralnych.

Forma kolokwium zaliczeniowego w I terminie: **test wielokrotnego wyboru**.

Kolokwium zaliczeniowe odbędzie się na ostatnich zajęciach dydaktycznych według następującego harmonogramu:

- **grupa V: 16.06.2025 r. (poniedziałek), godz. 12.45 – 14.15;**
- **grupa VII: 16.06.2025 r. (poniedziałek), godz. 9.35 – 11.05;**
- **grupa VIII: 16.06.2025 r. (poniedziałek), godz. 11.10 – 12.40.**

Ocenę pozytywną (3; 3,5; 4; 4,5; 5) w I terminie otrzyma student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, przystąpił do tego kolokwium i uzyskał z niego ocenę pozytywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzyma w I terminie student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, przystąpił do tego kolokwium i uzyskał z niego ocenę negatywną. W takim wypadku student powinien przystąpić do kolokwium poprawkowego.

Ocenę „NK” (nieklasyfikowany) otrzyma w I terminie student, który nie został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego z powodu niezaliczonych nieobecności, niepoprawionych ocen niedostatecznych z prac śródsemestralnych lub nienapisanych prac śródsemestralnych. W takim wypadku studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do kolokwium poprawkowego, bez konieczności uprzedniego spełnienia przesłanek, których brak wyłączył możliwość przystąpienia do kolokwium zaliczeniowego w I terminie.

Ocenę „NB” (nieobecny) otrzyma w I terminie student, który został dopuszczony do kolokwium zaliczeniowego, ale nie przystąpił do niego bez usprawiedliwienia. W takim wypadku studentowi przysługuje prawo do przystąpienia do kolokwium poprawkowego.

B. Zaliczenie ćwiczeń w II terminie:

Semestralna ocena z ćwiczeń w II terminie wpisana do systemu USOS będzie uwzględniać:

- obecność i aktywność studenta na zajęciach,
- wyniki prac śródsemestralnych,
- wynik kolokwium poprawkowego.

Forma kolokwium poprawkowego: **test jednokrotnego wyboru**.

Kolokwium poprawkowe odbędzie się w dniu ustalonym ze studentami, nie wcześniej niż po 7 dniach od ogłoszenia wyników kolokwium zaliczeniowego z I terminu.

Ocenę pozytywną (3; 3,5; 4; 4,5; 5) w II terminie otrzyma student, który przystąpił do kolokwium poprawkowego w ustalonym terminie i uzyskał z niego ocenę pozytywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzyma w II terminie student, który przystąpił do kolokwium poprawkowego i otrzymał z niego ocenę negatywną.

Ocenę niedostateczną (2) otrzymaną w II terminie można kwestionować tylko w trybie zaliczenia komisyjnego – zob. § 29 Regulaminu studiów.

Ocenę „NB” (nieobecny) otrzyma w II terminie student, który powinien przystąpić do kolokwium poprawkowego, ale nie zgłosił się na nie bez usprawiedliwienia.

Zakres materiału objętego zaliczeniem ćwiczeń w semestrze letnim (w I oraz w II terminie): prawo rzeczowe i prawo rodzinne zgodnie z wykazem wskazanym w części III.

CZEŚĆ III – ZAGADNIENIA Z ZAKRESU CZEŚCI OGÓLNEJ PRAWA CYWILNEGO
OBJĘTE ZALICZENIEM ĆWICZEŃ W SEMESTRZE LETNIM

A) Prawo rzeczowe:

- 1) Pojęcie prawa rzeczowego w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym.
- 2) Pojęcie korzystania z rzeczy. Prawne formy oraz sposoby (postaci) korzystania z rzeczy.
- 3) Podmiotowe prawa rzeczowe – pojęcie, katalog, cechy konstytutywne i typowe, podziały praw rzeczowych.
- 4) Podstawowe pojęcia prawa rzeczowego – rzecz, nieruchomości (gruntowa, budynkowa, lokalowa), ruchomość; rzeczy oznaczone co do gatunku i oznaczone co do tożsamości; rzeczy proste i rzeczy złożone; rzeczy zbiorowe, zbiory rzeczy, masy majątkowe; część składowa rzeczy, przynależność, pożytki. *Res omnium communes. Res extra commercium.*
- 5) Status prawnorzeczowy zwierząt i pieniędzy.
- 6) Zasady prawa rzeczowego – zasada *numerus clausus* praw rzeczowych, zasada *superficies solo cedit*, zasada szczególności praw rzeczowych, zasada pierwszeństwa praw rzeczowych, zasada jawności praw rzeczowych.
- 7) Źródła prawa rzeczowego.
- 8) Pojęcia i rodzaje faktyczne władztwa nad rzeczą (posiadanie, dzierżenie, prekarium). Posiadanie samoistne i posiadanie zależne. Współposiadanie. Posiadanie służebności.
- 9) Treść prawa własności (uprawnienia właściciela, pozytywna i negatywna strona prawa własności, pozytywna i negatywna definicja prawa własności; wyznaczniki granic treści prawa własności). Podmiot i przedmiot prawa własności. Czasowe i przestrzenne granice prawa własności.
- 10) Prawo sąsiedzkie – immisje (pojęcie, rodzaje, dopuszczalność, ochrona przed immisjami), rozgraniczenie nieruchomości (przesłanki, administracyjne postępowanie o rozgraniczenie nieruchomości, sądowe postępowanie o rozgraniczenie nieruchomości).
- 11) Sposoby nabycia i utraty prawa własności – katalog, charakter poszczególnych zdarzeń prawnych.
- 12) Przeniesienie własności – pojęcie, cechy umowy przenoszącej własność rzeczy ruchomych i nieruchomości, nabycie rzeczy ruchomej od nieuprawnionego.
- 13) Zasiedzenie – pojęcie, przedmiot, przesłanki, skutki.
- 14) Inne sposoby nabycia i utraty prawa własności (m. in. zrzeczenie się własności, zawłaszczenie rzeczy ruchomej, przemilczenie, wywłaszczenie).
- 15) Współwłasność – pojęcie i rodzaje; współwłasność ułamkowa a współwłasność łączna.
- 16) Współwłasność ułamkowa – istota, powstanie, udziały współwłaścicieli, zarząd rzeczą wspólną, posiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnej przez współwłaścicieli, czynności zachowawcze, tryby i sposoby zniesienia współwłasności ułamkowej, współwłasność przymusowa.
- 17) Ustanowienie odrębnej własności lokali – dopuszczalność, sposoby, skutki. Nieruchomość wspólna – pojęcie.
- 18) Wspólnota mieszkaniowa – pojęcie i status cywilnoprawny. Zarząd nieruchomością wspólną w tzw. dużej wspólnocie mieszkaniowej i w tzw. małej wspólnocie mieszkaniowej.
- 19) Ochrona własności w znaczeniu szerokim i ścisłym. Cywilistyczne środki ochrony prawa własności.

- 20) Roszczenie windykacyjne i roszczenie negatoryjne – przesłanki, treść, przedawnienie.
- 21) Roszczenia uzupełniające – katalog, przesłanki, treść, przedawnienie.
- 22) Pojęcie i rodzaje nakładów. Roszczenie posiadacza o zwrot nakładów na rzecz – przesłanki, treść, realizacja, przedawnienie.
- 23) Roszczenie o wykup (art. 231 k.c.) – podmioty uprawnione, przesłanki, treść, realizacja.
- 24) Treść, funkcja i cechy użytkowania wieczystego. Wykonywanie użytkowania wieczystego. Powstanie i wygaśnięcie użytkowania wieczystego.
- 25) Katalog, cechy i podziały ograniczonych praw rzeczowych. Powstanie i wygaśnięcie ograniczonych praw rzeczowych.
- 26) Pojęcie kolizji i pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych. Reguły ustalania pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych.
- 27) Użytkowanie – treść, przedmiot, cechy, wykonywanie, powstanie i wygaśnięcie.
- 28) Prawo z umowy *timeshare*.
- 29) Użytkowanie *timeshare* – treść, przedmiot, cechy.
- 30) Służebności gruntowe, osobiste i przesyłu – treść, przedmiot, cechy, wykonywanie, powstanie i wygaśnięcie.
- 31) Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu – treść, przedmiot, cechy, wykonywanie. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu a spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu.
- 32) Pojęcie, funkcja i rodzaje zabezpieczeń wierzytelności.
- 33) Przewłaszczenie na zabezpieczenie – istota, funkcja i prawna konstrukcja.
- 34) Prawa zastawnicze – pojęcie, rodzaje, funkcja, cechy charakterystyczne. Treść praw zastawniczych. Zasada szczególności i akcesoryjności praw zastawniczych. Zasada rozdzielności przedmiotu hipoteki i zastawu. Suma prawa zastawniczego – istota, zasady ustalania.
- 35) Hipoteka – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona hipoteką, suma hipoteki, sposób zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, powstanie i wygaśnięcie hipoteki, hipoteka łączna.
- 36) Rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym – istota, zasady wykonywania uprawnienia do rozporządzania opróżnionym miejscem hipotecznym.
- 37) Zastaw według Kodeksu cywilnego – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona zastawem, suma zastawu, sposób zaspokojenia zastawnika, powstanie i wygaśnięcie zastawu. Zastaw na statku.
- 38) Zastaw rejestrowy – treść, przedmiot, wierzytelność zabezpieczona zastawem rejestrowym, suma zastawu rejestrowego, sposób zaspokojenia zastawnika rejestrowego, powstanie i wygaśnięcie zastawu rejestrowego.
- 39) Tzw. zastaw lombardowy.
- 40) Pojęcie, funkcja i przedmiot ksiąg wieczystych.
- 41) Budowa księgi wieczystej. Wpis do księgi wieczystej – pojęcie, rodzaje.
- 42) Formalnoprawne zasady ksiąg wieczystych (jawność, postulat powszechności, realny system ksiąg wieczystych, ujawnianie praw rzeczowych oraz praw osobistych i roszczeń, elektroniczny system prowadzenia ksiąg wieczystych).
- 43) Materialnoprawne zasady ksiąg wieczystych (zasada wpisu, zasada domniemań związanych z wpisem do księgi wieczystej, zasada rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych, zasada pierwszeństwa ograniczonych

praw rzeczowych ujawnionych w księdze wieczystej, zasada rozszerzonej skuteczności praw osobistych i roszczeń ujawnionych w księdze wieczystej).

44) Własna i sądowa ochrona posiadania. Nabycie i utrata posiadania.

B) Prawo rodzinne:

- 1) Prawo rodzinne – pojęcie, zakres, źródła; Kodeks rodzinny i opiekuńczy a Kodeks cywilny; zasady polskiego prawa rodzinnego (ogólne i szczegółowe).
- 2) Prawo dotyczące rodziny – pojęcie, funkcja, zakres, źródła.
- 3) Rodzina – pojęcie rodziny w unormowaniach Konstytucji, Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz w odrębnych ustawach; funkcje rodziny; powiązania rodzinne i więzi podobne do rodzinnych (pokrewieństwo, małżeństwo, powinowactwo, przysposobienie, faktyczny stosunek bliskości, status domownika).
- 4) Prawa rodzinne i ich ochrona.
- 5) Stan cywilny – pojęcie stanu cywilnego; dwa człony stanu cywilnego (rodzinny i osobisty) oraz ich wyznaczniki; zasada niepodzielności (jedności) stanu cywilnego.
- 6) Rejestracja stanu cywilnego – pojęcie i rodzaje aktów stanu cywilnego; zasada wyłączności dowodowej aktów stanu cywilnego; zasada wyłączności drogi sądowej w sprawach o stwierdzenie niezgodności aktu stanu cywilnego z prawdą (rozgraniczenie trybu procesu o zaprzeczenie stanu cywilnego i postępowania nieprocesowego o unieważnienie aktu stanu cywilnego); transkrypcja zagranicznego dokumentu stanu cywilnego.
- 7) Małżeństwo – pojęcie; podstawowe zasady prawa rodzinnego odnoszące się do małżeństwa.
- 8) Konkubinat (związek partnerski) – pojęcie i stosunki osobiste (prawne znaczenie więzi faktycznej bliskości konkubentów/faktycznych partnerów); stosunki majątkowe i sposoby rozliczeń majątkowych konkubentów (partnerów).
- 9) Zawarcie małżeństwa – pojęcie, forma cywilna i forma wyznaniowa (konkordatowa); przesłanki zawarcia (istnienia) małżeństwa w formie cywilnej i w formie konkordatowej; znaczenie przesłanek formalno–porządkowych; prawne znaczenie sporządzenia aktu małżeństwa zawartego w formie cywilnej i małżeństwa zawartego w formie konkordatowej (różnice).
- 10) Przeszkody małżeńskie – pojęcie i postaci (bezwzględne i względne); skutki prawne.
- 11) Wady oświadczeń woli nupturientów – rodzaje i ich znaczenie prawne.
- 12) Małżeństwa pozorowane – pojęcie, skutki prawne.
- 13) Prawa i obowiązki małżonków tworzące treść stosunku małżeństwa (art. 23 k.r.o.); zaciąganie przez małżonków zobowiązań w celu zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny (art. 30 k.r.o.); wzajemna ustawowa reprezentacja małżonków w zakresie spraw i majątku osobistego drugiego małżonka (art. 29 k.r.o.); zaspokajanie przez małżonków potrzeb rodziny (art. 23, 27 i 28 k.r.o.); korzystanie z mieszkania i przedmiotów urządzenia domowego (art. 28¹ k.r.o.)
- 14) Nazwisko małżonków – przesłanka zmiany nazwiska w związku z zawarciem małżeństwa (wymóg złożenia oświadczenia o zmianie nazwiska; chwila złożenia oświadczenia); zachowanie dotychczasowego nazwiska; połączenie nazwisk małżonków; wspólne nazwisko (pojęcie); nazwisko złożone (maksymalna liczba członów nazwiska i ich kolejność).
- 15) Separacja faktyczna małżonków – pojęcie i prawne znaczenie.

- 16) Separacja sądowa – przesłanki orzeczenia separacji na żądanie jednego małżonka i na zgodne żądanie małżonków; tryb postępowania; skutki separacji sądowej; zniesienie separacji sądowej – przesłanka, tryb i skutki.
- 17) Rodzaje i typy małżeńskich ustrojów majątkowych – pojęcie i klasyfikacja; zasady odnoszące się do małżeńskich ustrojów majątkowych.
- 18) Ustrój wspólności ustawowej – powstanie; ustanie; majątek wspólny – zakres (art. 31 k.r.o.); wspólność łączna majątku wspólnego (art. 35 k.r.o.); zarząd majątkiem wspólnym – pojęcie i zasady wykonywania (art. 36 k.r.o.); sprzeciw małżonka wobec zamierzonej przez drugiego małżonka czynności zarządu (art. 36¹ k.r.o.); przesłanki i sposoby sądowej modyfikacji zasad zarządu (art. 40 k.r.o.); czynności prawne wymagające współdziałania małżonków (art. 37, 39 k.r.o.); ochrona osób trzecich (art. 38 k.r.o.); majątki osobiste małżonków – skład, surogacja (art. 33 k.r.o.); wydatki i nakłady z jednego majątku na inny majątek małżonków (art. 45 k.r.o.); ustanie wspólności (przyczyny); podział majątku wspólnego – dopuszczalność; tryby i sposoby.
- 19) Odpowiedzialność małżonków za zobowiązania cywilnoprawne w ustroju wspólności majątkowej (art. 41, art. 42 k.r.o.)
- 20) Majątkowe umowy małżeńskie – pojęcie; zawarcie; forma; treść; zakres swobody kształtowania treści małżeńskich umów majątkowych; skuteczność umów małżeńskich wobec osób trzecich.
- 21) Typy umownych ustrojów majątkowych – ustroje wspólności majątkowej (zakresy wspólności w porównaniu z zakresem wspólności ustawowej); rozdzielnosc majątkowa (zakres i odrębność majątków; zarząd odrębnymi majątkami); rozdzielnosc majątkowa z wyrównaniem dorobków (pojęcie i zakres dorobków podlegających wyrównaniu; przesłanki i zasady wyrównania).
- 22) Majątkowy ustrój przymusowy – pojęcie, przyczyny powstania; przesłanki ustania; legitymacja wierzyciela małżonka do dochodzenia ustanowienia rozdzielnosci majątkowej między małżonkami.
- 23) Ustanie małżeństwa – przyczyny; śmierć małżonka; domniemanie ustania małżeństwa w wypadku uznania małżonka za zmarłego.
- 24) Ustalenie istnienia albo nieistnienia małżeństwa a unieważnienie aktu małżeństwa – przesłanki, skutki.
- 25) Pojęcie i przesłanki unieważnienia małżeństwa – konwalidacja małżeństwa wadliwie zawartego; charakter orzeczenia o unieważnieniu małżeństwa i jego skutki.
- 26) Rozwód – przesłanki orzeczenia; elementy obligatoryjne i fakultatywne wyroku rozwodowego; skutki rozvodu.
- 27) Pochodzenie dziecka – zależność ustalenia ojcostwa od ustalenia macierzyństwa; alternatywne prawne sposoby ustalenia ojcostwa; dowody biologiczne; pojęcie procedury medycznie wspomaganey prokreacji, jej przesłanki i skutki prawne zastosowania.
- 28) Ustalenie i zaprzeczenie macierzyństwa – prawne pojęcie macierzyństwa (art. 61⁹ k.r.o.); ustalenie macierzyństwa w zwykłym trybie przez sporządzenie aktu urodzenia dziecka; ustalenie macierzyństwa w procesie; zaprzeczenie macierzyństwa: przesłanki i tryb postępowania.
- 29) Pochodzenie dziecka od męża matki – domniemanie ojcostwa męża matki dziecka; zaprzeczenie ojcostwa: przesłanki i skutki.

- 30) Uznanie ojcostwa – zwykle i kwalifikowane uznanie ojcostwa: pojęcie, przesłanki, skutki; ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa; ustalenie nieistnienia uznania (przesłanki i skutki).
- 31) Sądowe ustalenie ojcostwa – przesłanki dopuszczalności; legitymacja czynna w procesie o ustalenie ojcostwa; treść domniemania ojcostwa w procesie o ustalenie ojcostwa; dowody i zarzuty; skutki.
- 32) Władza rodzicielska – pojęcie, treść (piecza nad dzieckiem; reprezentacja dziecka; zarząd majątkiem dziecka); zasady wykonywania; wspólne wykonywanie władzy rodzicielskiej przez rodziców pozostających w rozłączeniu: pojęcie i znaczenie porozumienia rodziców o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem (tzw. plan rodzicielski); naprzemienna piecza rodzicielska; uczestniczenie rodziców niemających pełnej zdolności do czynności prawnych w sprawowaniu bieżącej pieczy nad dzieckiem i w jego wychowywaniu (art. 96 § 2 k.r.o.).
- 33) Ograniczenie władzy rodzicielskiej – ze względu na rozłączenie rodziców lub zagrożenie dobra dziecka; sposoby i zakres ograniczeń.
- 34) Zawieszenie władzy rodzicielskiej – pojęcie, przesłanki, skutki; uchylene zawieszenia.
- 35) Pozbawienie władzy rodzicielskiej – pojęcie, przesłanki; zakres podmiotowy; skutki; władza rodzicielska jednego z rodziców (art. 94 k.r.o.); przywrócenie władzy rodzicielskiej.
- 36) Piecza zastępcza – pojęcie pieczy zastępczej, zasady stosowania pieczy zastępczej; formy pieczy zastępczej; obowiązki i prawa rodziców względem dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 37) Kontakty z dzieckiem (art. 113 – 113⁶ k.r.o.) a władza rodzicielska; prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów; ograniczenie i zakaz utrzymywania kontaktów – przesłanki i sposoby; kontakty z dzieckiem innych osób niż rodzice.
- 38) Obowiązek wzajemnego szacunku i wspierania się rodziców i dzieci.
- 39) Imię dziecka – prawne znaczenie imienia; kompetencja do wyboru imienia; zasady wyboru imienia; zmiana imienia.
- 40) Nazwisko dziecka – nazwisko dziecka pochodzącego od męża matki; nazwisko dziecka w wypadku uznania ojcostwa albo sądowego ustalenia ojcostwa; zasada jednolitości nazwiska dzieci tych samych rodziców; złożone nazwisko dziecka; zgoda dziecka na zmianę jego nazwiska.
- 41) Przyniesienie – pojęcie i funkcje; przesłanki przyniesienia; tryb nawiązania przyniesienia; rodzaje i skutki przyniesienia (pełne, niepełne, całkowite, międzynarodowe); zgoda rodziców na przyniesienie dziecka bez wskazania przyniesiającego: skutki i dopuszczalność odwołania (art. 119¹ k.r.o.); ograniczenia dotyczące wskazania osoby przyniesiającej (art. 119^{1a} k.r.o.); rozwiązanie stosunku przyniesienia – przesłanki, tryb postępowania i skutki.
- 42) Obowiązek alimentacyjny – pojęcie, funkcja, przesłanki, zakres obowiązku i postaci alimentacji; rodzaje i kolejność zobowiązań alimentacyjnych; obowiązek alimentacyjny rodziców (wobec dziecka nieusamodzielnionego i usamodzielnionego – przesłanki; możliwość uchylenia się przez rodziców od świadczeń alimentacyjnych); stosunki alimentacyjne między małżonkami po rozwodzie, orzeczeniu separacji i unieważnieniu małżeństwa; możliwość uchylenia się od wykonania obowiązku alimentacyjnego ze względu na sprzeczność żądania alimentów z zasadami współżycia społecznego; alimenty za okres przeszły; roszczenia regresowe; przedawnienie roszczeń alimentacyjnych; zmiana wysokości alimentów; wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego; świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

- 43) Opieka – pojęcie i organizacja opieki; opieka społeczna, faktyczna, prawna; zasady opieki; organy opieki.
- 44) Opieka nad małoletnim – pojęcie, funkcja, przesłanki ustanowienia, treść i zasady sprawowania opieki nad małoletnim; wynagrodzenie opiekuna; zwrot wydatków i nakładów; nadzór sądu opiekuńczego; ustanie opieki; wygaśnięcie funkcji opiekuna: przyczyny; skutki ustania opieki i wygaśnięcia funkcji opiekuna.
- 45) Opieka nad osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie.
- 46) Kuratela – kuratela a opieka (podobieństwa i różnice); kuratela dla dziecka poczętego; kuratela dla osoby niepełnosprawnej i nieobecnej; inne wypadki kurateli.

Studentów obowiązuje znajomość stanu prawnego aktualnego w dniu, w którym odbywa się kolokwium zaliczeniowe.